

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 190/08-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. júla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti N., a. s., H., zastúpenej advokátom JUDr. J. K., M., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1 S 65/2005 z 31. marca 2006 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 SŽ-o-KS 74/2006 z 9. mája 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti N., a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. septembra 2007 doručená sťažnosť spoločnosti N., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkami Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 S 65/2005

z 31. marca 2006 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 SŽ-o-KS 74/2006 z 9. mája 2007.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti okrem iného uviedla:

«Colný úrad P. rozhodnutím č. 1101/2004 zo dňa 25. 06. 2004 dovymeral sťažovateľovi colný dlh vo výške 2.531.263,- Sk.

Colný úrad v colnom konaní vymeral dlžníkovi vzniknutý colný dlh s poukazom na § 352 ods. 4 zák. č. 238/2001 Z. z.: „Ak vznikne colný dlh pri dovážanom tovare prepustenom do režimu dočasné použitie, suma dovozných platieb sa určuje podľa podmienok pre dovážaný tovar v čase prijatia colného vyhlásenia na prepustenie do režimu dočasné použitie. Ak nemožno určiť čas prijatia colného vyhlásenia, colný dlh sa určí podľa § 403.“

Výška colného dlhu je určená podľa § 352 ods. 5 zák. č. 238/2001 Z. z. podľa ktorého: „Ak vznikne colný dlh pri tovare prepustenom do režimu dočasné použitie s čiastočným oslobodením od dovozného cla z iného dôvodu, ako je prepustenie tovaru do tohto režimu, suma dovozných platieb sa vypočíta ako rozdiel medzi sumou dovozných platieb podľa odseku 4 a sumou dovozných platieb podľa odseku 1 až 3 t. j. rozdielom sumy dovozných platieb podľa § 352 ods. 4 zák. č. 238/2001 Z. z. a sumou dovozných platieb podľa § 352 ods. 1 až 3 zák. č. 238/2001 Z. z.“

Proti hore cit. rozhodnutiu Colného úradu P. o do vymeraní colného dlhu sťažovateľ podal v lehote odvolanie...

Podstatou celého sporu je tá skutočnosť, že colný dlh pri režime dočasné použitie vzniká dvakrát, raz prijatím colného vyhlásenia, keď sa tovar navrhuje prepustiť do režimu dočasné použitie, a druhý krát prijatím colného vyhlásenia, keď sa tovar navrhuje prepustiť do režimu voľný obeh.

V colnom práve platia pre colné režimy základné zásady. Napríklad tovar nemôže byť súčasne v dvoch režimoch. Stále sa musí príslušný colný režim ukončiť a potom je na deklarantovi, do akého colného režimu navrhne tovar prepustiť, alebo tiež do iného colne schváleného určenia, napr. voľný obeh (§ 379 a násl. cit. Colného zákona).

Podľa § 403 ods. 1 cit. Colného zákona, suma dovozných platieb alebo vývozných platieb sa určuje podľa pravidiel na ich vymeranie, vzťahujúcich sa na tovar v okamihu keď

colný dlh vznikol. Z uvedeného vyplýva, že colný dlh sa vymeria podľa pravidiel platných v okamihu kedy bol tovar prepustený do režimu voľný obeh.

Deklarant ako sťažovateľ podal colné vyhlásenia (15 x JCD) na prepustenie tovaru (stroje na navíjanie osnov) do režimu voľný obeh dňa 18. 12. 2002 a 20. 12. 2002, kde v ods. 47 JCD úmyselne kód DPR (dovozná prirážka) neuviedol. Tento kód DPR neuviedol z toho dôvodu, že vyhláška MF SR č. 118/1999 Z. z. o dovozných prirážkach bola v tom čase už zrušená. Uvedená vyhláška bola zrušená vyhláškou MF SR č. 451/2000 Z. z., s účinnosťou od 1. januára 2001...

Colný dlh, ktorý pozostával z dovozných prirážok tu nemohol vzniknúť podľa § 397 ods. 1, písm. a) Colného zákona č. 238/2001 Z. z., lebo v tom čase vyhláška o dovozných prirážkach už dávno neplatila (vyhláška č. 118/1999 Z. z., bola zrušená od 01. januára 2001). Som toho právneho názoru, že colný dlh - dovozná prirážka bola dodatočne dovymieraná v rozpore so zákonom...

Colný úrad pochybil, keď nerešpektuje ustanovenie § 458 ods. 1 neskoršieho Colného zákona č. 238/2001 Z. z., kde sa hovorí, že na konanie začaté pred 01. júnom 2001 sa použijú doterajšie predpisy, t. j. pôvodný Colný zákon č. 180/1996 Z. z. No a konanie o prepustení tovaru do režimu dočasné použitie začalo za účinnosti tohto Colného zákona. Tiež sa nerešpektuje § 458 ods. 2 Colného zákona č. 238/2001 Z. z., kde sa hovorí, že na účely oslobodenia od dovozného cla, alebo vývozného cla sa na colné konanie začaté pred 01. júnom 2001 použijú predpisy platné pred týmto dňom; predpisy platné od 01. júla 2001 sa použijú iba vtedy, ak je to pre deklaranta výhodnejšie.

No, účelový výklad ustanovenia § 352 ods. 4, 5 neskoršieho Colného zákona č. 238/2001 Z. z., rozhodne nie je výhodnejší pre deklaranta...

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky orgány štátnej správy môžu robiť len to, čo im zákon dovoľuje a spôsobom akým im to dovoľuje. Ustanovenie § 458 ods. 1 Colného zákona č. 238/2001 Z. z. jasne hovorí, že na konanie začaté pred 1. júnom 2001, sa použijú doterajšie predpisy. Konanie o prepustení tovaru do režimu dočasné použitie bolo začaté ešte za účinnosti Colného zákona č. 180/1996 Z. z. Tento zákon nepoznal také ustanovenia, aké sú uvedené v neskoršom Colnom zákone č. 238/2001 Z. z., t. j. ustanovenia § 352 ods. 4, 5.

Ďalej ustanovenie § 458 ods. 2 zákona č. 238/2001 Z. z., tiež jasne hovorí, že na účely oslobodenia od dovozného cla sa na colné konanie začaté pred 01. júnom 2001

použijú predpisy platné pred týmto dňom; predpisy platné od 01. júla 2001 sa použijú iba vtedy, ak je to pre deklaranta výhodnejšie. Colné konanie v našej veci bolo začaté ešte za účinnosti pôvodného Colného zákona č. 180/1996 Z. z. a táto právna úprava je výhodnejšia pre deklaranta, lebo nepoznala také ustanovenie, ktoré obsahuje neskorší Colný zákon č. 238/2001 Z. z., ustanovenie § 352 ods. 4, 5.

Som toho právneho názoru, že rozhodnutie, ktorým bola deklarantovi dovymieraná dovozná prirážka vo výške 2 531 263,- Sk, je vydané v rozpore so zákonom, ale aj s Ústavou Slovenskej republiky.

Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky rozhodnutím zo dňa 23.03.2005, sp. zn. 39766/2004, zamietlo odvolanie sťažovateľa a potvrdilo rozhodnutie Colného úradu P., zo dňa 25.06.2004, sp. zn. 1101/2004...

Colné riaditeľstvo SR ako odvolací orgán svoje rozhodnutie zdôvodnilo tým, že ak bol tovar prepustený do režimu dočasné použitie za účinnosti vyhlášky MF SR č. 118/1999 Z. z. o dovoznej prirážke a neskôr deklarant navrhol prepustiť tovar do režimu voľný obeh, tak rozhodujúci je okamih prepustenia tovaru do režimu dočasné použitie, teda aj s dovoznou prirážkou (DPR). Ďalej sa odvoláva na aplikáciu ustanovení § 352 ods. 4, ods. 5 Colného zákona č. 238/2001 Z. z. ...

Rozhodnutie správneho orgánu na druhom stupni t. j. Colného riaditeľstva Slovenskej republiky zo dňa 23. 03. 2005 napadol sťažovateľ žalobou o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného...

Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 31. marca 2006, sp. zn. 1 S/65/2005-43, zamietol žalobu sťažovateľa...

Krajský súd Prešov sa v rozsudku zo dňa 31. marca 2006 stotožnil s právnym názorom správneho orgánu t. j. Colného riaditeľstva Slovenskej republiky. Krajský súd tu tiež vyslovil právny názor, že rozhodujúci je okamih prijatia colného vyhlásenia na prepustenie tovaru do režimu dočasné použitie a v predmetnej veci ide len o dovymeranie colného dlhu, ktorým je aj dovozná prirážka. Ďalej, citujem: „Colný dlh ako keby spočíval a ďalší postup závisel od toho, pre aký ďalší režim sa rozhodne žalobca, či tovar prepustený do režimu dočasné použitie vyvezie späť alebo požiada o prepustenie tovaru do užívania voľný obeh" (vid' str. 9 ods. 3 zhora rozsudku Krajského súdu Prešov).

Tento právny názor Krajského súdu odporuje ustanoveniu § 150 Colného zákona č. 180/1996 Z. z. Podľa tohto ustanovenia colný orgán ustanoví lehotu, v ktorej sa musí

dovezený tovar vyviezť späť, alebo mu bude pridelené iné colne schválené určenie. Z uvedenej dikcie zákona vyplýva, že deklarant nebol povinný po skončení režimu dočasné použitie vyviezť tovar späť, ale mohol sa slobodne rozhodnúť navrhnúť prepustiť tovar do iného colne schváleného určenia. Voľný obeh bez ďalšieho patrí medzi iné colne schválené určenia (§ 2 písm. j), bod 1 v spojení s písm. k), bod 1).

Colný úrad v žiadnom rozhodnutí neurčil deklarantovi lehotu, v ktorej musí tovar po skončení režimu dočasné použitie vyviezť späť do zahraničia. Deklarant neporušil žiadnu povinnosť, keď po skončení tohto režimu navrhol prepustiť tovar do režimu voľný obeh (18. 12. 2002 až 20. 12. 2002). Colný dlh tu vznikol prijatím colného vyhlásenia na prepustenie tovaru do režimu voľný obeh t. j. ku dňu 18. 12. 2002 až 20. 12. 2002. Vtedy už vyhláška o dovoznej prirážke neplatila a z uvedeného dôvodu je nemožné postupovať podľa § 403 ods. Colného zákona č. 238/2001 Z. z. v spojení s § 352 ods. 1, ods. 4, ods. 5 cit. zákona.

Tovar nemôže byť súčasne prepustený v dvoch režimoch a je nemožné prenášať podmienky jedného režimu na druhý režim. Ide o dve samostatné konania (dočasné použitie, voľný obeh).

Hore uvedené skutočnosti sťažovať uviedol v odvolaní proti hore rozsudku Krajského súdu v Prešove...

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom, zo dňa 09. mája 2007, sp. zn. 6 Sž-o-KS 74/2006 potvrdil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove...

Najvyšší súd SR sa stotožnil s právnym názorom Krajského súdu v Prešove a obmedzil sa len na vyslovenie právneho záveru, že colné konanie o prepustení tovaru do režimu dočasné použitie s čiastočným oslobodením od dovozného cla, ktoré v danom prípade predchádzalo colnému konaniu o prepustenie tovaru do režimu voľný obeh, nemožno úplne oddeliť a že tieto konania spolu bezpodmienečne súvisia pokiaľ ide o druh a výšku dovoznej platby. Z uvedeného dôvodu pre druh platieb a určenie výšky ich sadzieb je rozhodujúci okamih prepustenia predmetného tovaru do režimu dočasné použitie a nie okamih prepustenia tovaru do režimu voľný obeh.

Ako som vyššie uviedol, tovar nemôže byť súčasne prepustený v dvoch colných režimoch. Je nemožné prenášať podmienky jedného colného režimu na druhý. Ide o dve samostatne konania. Prijatím colného vyhlásenia na prepustenie tovaru do režimu voľný obeh ide o nové samostatné konanie a je potrebné tu aplikovať platné právo v čase vzniku

colného dlhu t. j. prijatím colného vyhlásenia. Colný dlh pri režime voľný obeh vznikol dňa 18. 12. 2002 až 20. 12. 2002, kedy vyhláška o dovoznej prirážke už bola zrušená.

Krajský súd v Prešove, tiež Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodli v rozpore s § 458 ods. 1, ods. 2 Colného zákona č. 238/2001 Z. z. Na konanie začaté pred 01. júlom 2001 sa použijú doterajšie predpisy (pôvodný Colný zákon č. 180/1996 Z. z.). Colné konanie o prepustení tovaru do režimu dočasné použitie začalo ešte za účinnosti Colného zákona č. 180/1996 Z. z. Tento zákon nepoznal ustanovenia § 352 ods. 1 až ods. 5 Colného zákona č. 238/2001 Z. z.

Ustanovenie § 458 ods. 2 Colného zákona č. 238/2001 Z. z. jasne hovorí, citujem: „Na účely oslobodenia od dovozného cla alebo vývozného cla sa na colné konanie začaté pred 01. júlom 2001 použijú predpisy platné pred týmto dňom; predpisy platné od 01. júla 2001 sa použijú iba vtedy ak je pre deklaranta výhodnejšie. Colné konanie po prepustení tovaru do režimu dočasné použitie v našom prípade začalo ešte za účinnosti pôvodného Colného zákona č. 180/1996 Z. z. Pre deklaranta rozhodne nie je výhodnejšie, aby sa použili predpisy platné od 01. júla 2001, t. j. ustanovenie § 352 ods. 1 až ods. 5 zák. č. 238/2001 Z. z.“

Som toho názoru, že Krajský súd v Prešove mal vyhovieť žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného, a mal zrušiť rozhodnutie žalovaného, tiež rozhodnutie správneho orgánu na prvom stupni, ktorým bola dovymieraná dovozná prirážka vo výške 2.531.263,- Sk a vrátiť vec žalovanému na ďalšie konanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky nemal potvrdiť napadnutý rozsudok Krajského súdu, ale mal ho zmeniť tak, že ruší napadnuté rozhodnutia správneho orgánu a vracia vec žalovanému na ďalšie konanie...

Sťažovateľ zastáva názor, že obsahovou súčasťou uvedených základných práv je povinnosť súdu, ako orgánu štátnej moci, konať a rozhodovať o právach a právom chránených záujmoch účastníkov konania zákonným spôsobom. V danom prípade je zákonom, upravujúcim postup súdu, príslušné ustanovenia colného zákona, na ktoré sa sťažovateľ odvoláva. Pokiaľ súd koná v rozpore so zákonom do takej miery, že nerešpektuje jeho kogentnú normu (§ 458 ods. 1, ods. 2 zák. č. 238/2001 Z. z. a iné) a vydá rozhodnutie, ktoré zjavne odporuje jej interpretácii, porušuje tým flagrantly princíp legality v zmysle čl. 2 ods. 2 ÚSR a princíp právnej istoty účastníka konania. Sťažovateľ má, aj vzhľadom na ust. čl. 1 ods. 1 ÚSR definujúce Slovenskú republiku ako právny štát a čl. 144

ods. 1 ÚSR právo, aby všeobecné súdy konali predvídateľné a v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi (princíp predvídateľnosti konania štátnych orgánov). Ak Najvyšší súd SR a Krajský súd v Prešove vydali v správnom súdnictve rozhodnutia, ktoré sú evidentne v rozpore s colným zákonom, nie je možné dospieť k záveru, že bolo ich postupom a rozhodnutím zachované právo sťažovateľa na spravodlivý proces a jeho základné právo na súdnu ochranu...

Správne súdnictvo má predstavovať jednu zo záruk zákonnosti v rámci právneho štátu a má slúžiť na jej upevňovanie a rozvíjanie. Tieto hodnotiace kritériá napadnuté rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a Krajského súdu v Prešove nespĺňajú, keďže sú dôsledkom svojvoľného a nesprávneho výkladu kogentného ustanovenia normatívneho právneho aktu právneho poriadku Slovenskej republiky, upravujúceho postup súdu pri zabezpečovaní spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov konania...»

Sťažovateľka na základe uvedeného skutkového stavu navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom zo dňa 09. mája 2007, sp. zn. 6 Sž-o-KS 74/2006, porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 31. marca 2006, sp. zn. 1 S/65/2005-43, porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 09. mája 2007, sp. zn. 6 Sž-o-KS 74/2006, sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

4. Rozsudok Krajského súdu v Prešove, zo dňa 31. marca 2006, sp. zn. 1 S/65/2005-43, sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky a Krajský súd v Prešove sú spoločne a nerozdielne povinní zaplatiť advokátovi sťažovateľa náhradu trov konania vo výške 35.700,- Sk.“

II.

1. Ochranu základných práv a slobôd zaručených v ústavnom poriadku Slovenskej republiky, vrátane ľudských práv a základných slobôd garantovaných kvalifikovanými medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, poskytuje ústavný súd a všeobecné súdy zriadené v Slovenskej republike. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity (čl. 127 ods. 1 ústavy), ktorý taktiež určuje rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ústavnej ochrany základných práv a slobôd vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy).

Všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Ústavný súd rozhoduje o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb (ďalej aj „sťažovatelia“) vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd (čl. 127 ods. 1 ústavy).

Uvedený princíp sa nepochybne týka aj prípadov, v ktorých sa sťažovatelia ako účastníci konania pred súdom môžu domáhať ochrany svojich základných práv alebo slobôd využitím opravných prostriedkov, ktoré im na tento účel dáva k dispozícii zákon (príslušný procesný predpis).

V danom prípade sa sťažovateľka mohla ochrany svojich práv vo vzťahu k napádanému rozsudku krajského súdu sp. zn. 1 S 65/2005 z 31. marca 2006 domáhať využitím opravného prostriedku – odvolania (§ 246c, § 250j ods. 1 a § 250ja ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku – ďalej len „OSP“). Sťažovateľka túto možnosť využila a o jej odvolaní rozhodoval najvyšší súd. V jeho právomoci bolo skúmať a posúdiť všetky právne otázky, ktoré boli v predmetnej veci sporné. Najvyšší súd taktiež disponoval právomocou zrušiť napádaný rozsudok krajského súdu a vrátiť mu vec na ďalšie konanie

alebo rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že zruší rozhodnutie správneho orgánu a vráti vec žalovanému správneho orgánu na ďalšie konanie [§ 250ja ods. 3 OSP v znení platnom a účinnom v čase konania pred najvyšším súdom, v súčasnosti ide o § 250ja ods. 4 OSP].

Sťažovateľka teda vo vzťahu k napádanému rozsudku krajského súdu sp. zn. 1 S 65/2005 z 31. marca 2006 disponovala dostupným a účinným prostriedkom nápravy v záujme účinnej ochrany svojich základných práv priamo v konaní pred všeobecnými súdmi podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.

Z tohto dôvodu odmietol ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky v časti týkajúcej sa napádaného rozsudku krajského súdu sp. zn. 1 S 65/2005 z 31. marca 2006 pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie [§ 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

2. Vzhľadom na právomoc najvyššieho súdu poskytnúť ochranu sťažovateľkiným právam v súvislosti s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 S 65/2005 z 31. marca 2006 podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku právomoc ústavného súdu sa vzťahuje iba na preskúmanie sťažnosťou napádaného druhostupňového rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sž-o-KS 74/2006 z 9. mája 2007.

Sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v jednotlivých konkrétnych veciach viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového

stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00).

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu vyplýva:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal v medziach podaného odvolania napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a konanie, ktoré mu predchádzalo, na odvolacom pojednávaní (§ 246c veta prvá a § 214 ods. 1 OSP) v neprítomnosti žalobcu a jeho právneho zástupcu (§ 250g ods. 2 OSP a § 211 ods. 3 OSP v spojení s § 246c veta prvá OSP) a zistil, že odvolaniu žalobcu nie je možné priznať úspech.

Clo je peňažnou platbou vyberanou štátom pri vývoze a dovoze tovaru cez štátnu -colnú hranicu. Napriek svojej fiskálnej funkcii clo nemá povahu sankcie.

Podľa § 196 ods. 1 zákona č. 180/1996 Z. z. (účinného v čase podania colného vyhlásenia na prepustenie tovaru do režimu dočasného použitia) colný dlh pri dovoze vznikne

- a) prepustením tovaru, ktorý podlieha clu, do voľného obehu,*
- b) prepustením tovaru, ktorý podlieha dovoznému clu, do režimu dočasného použitia s čiastočným oslobodením od dovozného cla.*

Colný dlh vznikne prijatím colného vyhlásenia (§ 196 ods. 2 zákona č. 180/1996 Z. z.).

Dlžníkom je deklarant (§ 196 ods. 3, veta prvá zákona č. 180/1996 Z. z.).

Podľa § 397 ods. 1 zákona č. 238/2001 Z. z. colný dlh pri dovoze vznikne prepustením tovaru, ktorý podlieha dovozným platbám do režimu

- a) voľný obeh alebo*
- b) dočasné použitie s čiastočným oslobodením od dovozných platieb.*

Colný dlh podľa odseku 1 vznikne prijatím colného vyhlásenia a dlžníkom je deklarant. V prípade nepriameho zastúpenia je dlžníkom aj osoba, v prospech ktorej sa colné vyhlásenie podalo (§ 397 ods. 2 zákona č. 238/2001 Z. z.).

Podľa § 352 ods. 1 zákona č. 238/2001 Z. z. suma dovozných platieb pri tovare prepustenom do režimu dočasné použitie s čiastočným oslobodením od dovozného cla je 3 % zo sumy dovozných platieb, ktoré by sa mali zaplatiť za uvedený tovar, ak by bol v okamihu prepustenia do režimu dočasné použitie prepustený do režimu voľný obeh, a to za každý aj začatý mesiac, počas ktorého bol tovar v režime dočasné použitie s čiastočným oslobodením od dovozného cla.

Podľa § 352 ods. 4 zákona č. 238/2001 Z. z. ak vznikne colný dlh pri dovážanom tovare prepustenom do režimu dočasné použitie, suma dovozných platieb sa určuje podľa podmienok pre dovážaný tovar v čase prijatia colného vyhlásenia na prepustenie do režimu dočasné použitie. Ak nemožno určiť čas prijatia colného vyhlásenia, colný dlh sa určí podľa §403.

Podľa § 352 ods. 5 zákona č. 238/2001 Z. z. ak vznikne colný dlh pri tovare prepustenom do režimu dočasné použitie s čiastočným oslobodením od dovozného cla z iného dôvodu, ako je prepustenie tovaru do tohto režimu, suma dovozných platieb sa vypočíta ako rozdiel medzi sumou dovozných platieb podľa odseku 4 a sumou dovozných platieb podľa odsekov 1 až 3.

Podľa § 403 ods. 1 zákona č. 238/2001 Z. z. ak tento zákon neustanovuje inak, suma dovozných platieb alebo vývozných platieb sa určuje podľa pravidiel na ich vymeriavanie vzťahujúcich sa na tovar v okamihu, keď colný dlh vznikol.

Ak nemožno určiť, kedy colný dlh vznikol, určí colný úrad okamih rozhodujúci na použitie pravidiel na určenie colného dlhu podľa toho, kedy nastala skutočnosť, s ktorou je spojený vznik colného dlhu (§ 403 ods. 2 zákona č. 238/2001 Z. z.).

Ak sa dodatočne preukáže, že colný dlh vznikol pred okamihom" vzniku colného dlhu podľa odseku 2, suma dovozných platieb alebo suma vývozných platieb sa určí podľa pravidiel na ich vymeriavanie vzťahujúcich sa na tovar v okamihu, keď bol preukázaný skorší vznik colného dlhu (§ 403 ods. 3 zákona č. 238/2001 Z. z.).

Podľa § 458 ods. 1 zákona č. 238/2001 Z. z. na konanie začaté pred 1. júlom 2001 sa použijú doterajšie predpisy.

Obsahom spisu, súčasťou ktorého je i administratívny spis žalovaného, bolo nesporne preukázané, že žalobca resp. jeho právny predchodca C., a. s. H, dovezol na územie Slovenskej republiky stroje na navíjanie osnov a v dňoch 28. 1. 2000 až 23. 2. 2000, t. j. za platnosti colného zákona č. 180/1996 Z. z., podal colné vyhlásenia na prepustenie tovaru v režime dočasné použitie s čiastočným oslobodením od cla. K spätnému vývozu strojov nedošlo, stroje zostali na colnom území a žalobca ich navrhol do režimu "voľný" obeh. Colné vyhlásenie na prepustenie tovaru do voľného obehu podal žalobca v dňoch 18. 12. 2002 až 20. 12. 2002, t. j. už za platnosti colného zákona č. 238/2001 Z. z.

V preskúmvanej veci bolo medzi účastníkmi sporné, podľa ktorého právneho predpisu treba postupovať pri vymeraní resp. dovymeraní colného dlhu.

Vychádzajúc z preukázaného skutkového stavu veci ako aj citovaných zákonných ustanovení odvolací súd, v súlade s názorom žalovaného dospel k záveru že colné konanie od prepustenia tovaru do režimu dočasné použitie s čiastočným oslobodením od dovozného cla, ktoré v danom prípade predchádzalo colnému konaniu o prepustenie tovaru do režimu voľný obeh nemožno úplne oddeliť a že tieto konania spolu bezpodmienečne súvisia pokiaľ ide o druh a výšku dovoznej platby. Preto v danom prípade pre druh platieb a pre určenie výšky ich sadzieb je rozhodujúci okamih prepustenia predmetného tovaru do režimu dočasné použitie s čiastočným oslobodením od dovozného cla a tiež okamih prepustenia predmetného tovaru do režimu voľný obeh. Poukazujúc na zhora citované ustanovenia podľa názoru odvolacieho súdu, dátum podania, colných vyhlásení, ktorými žalobca navrhol prepustenia predmetného tovaru do režimu voľný obeh je v danej veci relevantný výlučne ohľadom určenia právneho predpisu, podľa ktorého sa bude v konaní postupovať, nie pre určenie výšky colného dlhu. Takto potom colné orgány postupovali správne, ak dovymerali colný dlh i s ohľadom na vyhlášku MF SR č. 118/1999 Z. z. o dovoznej prirážke v znení neskorších predpisov, zrušenú ku dňu 1. januára 2001 vyhláškou MF SR č. 451/2000 Z. z.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na vyššie uvedené závery považoval námietky žalobcu uvedené v odvolaní proti rozsudku krajského súdu najmä, že dovoznú prirážku nebol povinný platiť, za neopodstatnené, ktoré nemohli ovplyvniť posúdenie danej veci žalovaným i krajským súdom. Preto napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá OSP ako vecne správny potvrdil.»

Podľa názoru ústavného súdu uvedený výklad najvyššieho súdu pri odôvodňovaní jeho právneho záveru vo veci sťažovateľky nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, či už z hľadiska jeho posúdenia ako celku, alebo osobitne vo vzťahu k § 458 ods. 1 a 2 zákona č. 238/2001 Z. z. Colný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 238/2001 Z. z.“), na ktorý sťažovateľka poukázala.

Najvyšší súd napádaným rozsudkom z 9. mája 2007 s konečnou platnosťou potvrdil rozhodnutia colných orgánov, ktorými bol sťažovateľke vymeraný colný dlh podľa § 352 ods. 5 zákona č. 238/2001 Z. z. Nespornú skutočnosť, že sťažovateľka podala colné vyhlásenia na prepustenie tovaru do režimu voľného obehu 18. decembra 2002 až 20. decembra 2002 (teda po 1. júli 2001, za účinnosti zákona č. 238/2001 Z. z.), v konaní posúdili najvyšší súd, súd prvého stupňa, ako aj colné orgány, ktorých rozhodnutia boli predmetom preskúmania, v súlade s generálnym intertemporálnym ustanovením § 458 zákona č. 238/2001 Z. z. Najvyšší súd aplikoval ustanovenia v tom čase platného a účinného právneho predpisu poukázuc však zároveň na skutočnosť, že pre tovar, ohľadne ktorého navrhovala sťažovateľka prepustenie do režimu voľného obehu, bolo pôvodne colne schválené určenie prepustením do režimu dočasného použitia. Do tohto režimu bol uvedený tovar prepustený práve na základe colných vyhlásení sťažovateľky, resp. jej právneho predchodcu. Stalo sa tak počas platnosti zákona č. 180/1996 Z. z. Colný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 180/1996 Z. z.“), ako aj počas platnosti vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 118/1999 Z. z. o dovoznej prirážke v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška MF SR č. 118/1999 Z. z.“). V režime dočasného použitia sa predmetný tovar (dovezený na územie Slovenskej republiky právnym predchodcom sťažovateľky) nachádzal aj po nadobudnutí účinnosti zákona č. 238/2001 Z. z.

Podľa § 147 zákona č. 180/1996 Z. z., ako aj podľa § 338 zákona č. 238/2001 Z. z. bolo účelom colného režimu „dočasné použitie“ umožniť, aby sa zahraničný tovar, ktorý má byť spätne vyvezený v nezmenenom stave s výnimkou bežného opotrebenia v dôsledku jeho používania, použil na colnom území s úplným alebo čiastočným oslobodením od dovozného cla bez uplatnenia obchodnopolitických opatrení.

Spätný vývoz bol teda podstatnou zákonnou podmienkou nakladania s dovezeným tovarom prepusteným do režimu dočasného použitia. Naopak prepustením tovaru do colného režimu „voľný obeh“ získava zahraničný tovar colný status slovenského tovaru, pričom tento režim zahŕňa uplatnenie obchodnopolitických opatrení a ďalších colných formalít ustanovených na dovoz tovaru a vybratie dlžných dovozných platieb. Pokiaľ mal colný režim voľného obehu (do ktorého sťažovateľka v decembri 2002 navrhla prepustiť zahraničný tovar dovezený začiatkom roka 2000) bezprostredne nadväzovať na predchádzajúci režim dočasného použitia (do ktorého bol pri dovoze uvedený tovar prepustený), a to namiesto spätného vývozu uvedeného tovaru, nemôže sťažovateľka dobromyseľne namietat, že dodržala všetky zákonné podmienky určené na prepustenie tovaru do colného režimu dočasného použitia s čiastočným alebo úplným oslobodením od dovozných platieb (vrátane obchodnopolitických opatrení).

Ustanovenia § 397 ods. 8 a 9 zákona č. 238/2001 Z. z. stanovujú vznik colného dlhu aj v prípade dodatočného zistenia nesplnenia podstatných podmienok príslušného colného režimu.

Za uvedených okolností nemožno aplikáciu § 352 ods. 5 zákona č. 238/2001 Z. z., ktorú najvyšší súd napádaným rozsudkom z 9. mája 2007 odobril, považovať za arbitrárnu. Podľa uvedeného ustanovenia ak vznikne colný dlh pri tovare prepustenom do režimu dočasné použitie s čiastočným oslobodením od dovozného cla z iného dôvodu, ako je prepustenie tovaru do tohto režimu, suma dovozných platieb sa vypočíta ako rozdiel medzi sumou dovozných platieb podľa odseku 4 a sumou dovozných platieb podľa odsekov 1 až 3.

Podľa § 352 ods. 4 zákona č. 238/2001 Z. z. ak vznikne colný dlh pri dovážanom tovare prepustenom do režimu dočasné použitie, suma dovozných platieb sa určuje podľa podmienok pre dovážaný tovar v čase prijatia colného vyhlásenia na prepustenie do režimu dočasné použitie. Ak nemožno určiť čas prijatia colného vyhlásenia, colný dlh sa určí podľa § 403.

Podľa § 352 ods. 1 zákona č. 238/2001 Z. z. suma dovozných platieb pri tovare prepustenom do režimu dočasné použitie s čiastočným oslobodením od dovozného cla je

3 % zo sumy dovozných platieb, ktoré by sa mali zaplatiť za uvedený tovar, ak by bol v okamihu prepustenia do režimu dočasné použitie prepustený do režimu voľný obeh, a to za každý aj začatý mesiac, počas ktorého bol tovar v režime dočasné použitie s čiastočným oslobodením od dovozného cla.

Podľa § 352 ods. 3 zákona č. 238/2001 Z. z. prevod práv a povinností vyplývajúcich z režimu dočasné použitie na inú osobu podľa § 288 môže mať za následok zmenu rozsahu oslobodenia. Ak sa prevod práv a povinností z režimu dočasné použitie s čiastočným oslobodením od dovozného cla vykoná v priebehu mesiaca, sumu dovozných platieb za celý tento mesiac je povinný zaplatiť doterajší držiteľ povolenia.

Sťažovateľka namieta právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého „... v danom prípade pre druh platieb a pre určenie výšky ich sadzieb je rozhodujúci okamih prepustenia predmetného tovaru do režimu dočasné použitie s čiastočným oslobodením od dovozného cla a nie okamih prepustenia predmetného tovaru do režimu voľný obeh. ... dátum podania, colných vyhlásení, ktorými žalobca navrhol prepustenia predmetného tovaru do režimu voľný obeh je v danej veci relevantný výlučne ohľadom určenia právneho predpisu, podľa ktorého sa bude v konaní postupovať, ... colné orgány postupovali správne, ak dovymerali colný dlh i s ohľadom na vyhlášku MF SR č. 118/1999 Z. z. o dovoznej prirážke v znení neskorších predpisov, zrušenú ku dňu 1. januára 2001 vyhláškou MF SR č. 451/2000 Z. z....“. Citovaný právny názor nie je výsledkom svojvoľnej intepretácie § 458 zákona č. 238/2001 Z. z. (ako to namietala sťažovateľka), ale dôsledkom uplatnenia § 352 zákona č. 238/2001 Z. z. na daný prípad. Uvedené ustanovenie ako lex specialis (vo vzťahu k všeobecnému intertemporálnemu ustanoveniu § 458 zákona č. 238/2001 Z. z.) prikazuje použiť v rámci stanovenia výšky colného dlhu pri tovare prepustenom do režimu dočasné použitie s čiastočným oslobodením od dovozného cla (vzniknutého z iného dôvodu, ako je prepustenie tovaru do tohto režimu) právne predpisy platné v čase prijatia colného vyhlásenia na prepustenie dovážaného tovaru do režimu dočasné použitie. Aplikácia § 352 zákona č. 238/2001 Z. z. na daný prípad taktiež nebola svojvoľná ani nebola prejavom nenáležitého „prenášania“ podmienok colného režimu dočasného použitia na režim voľného obehu (ako naznačuje sťažovateľka). Ide o dôsledok skutočnosti, že uvedené colné režimy na seba v sťažovateľkinom prípade

priamo nadväzujú, pričom právna skutočnosť relevantná na vyrubenie colného dlhu nastala v danom prípade až v okamihu, keď sťažovateľka namiesto spätného vývozu navrhla prepustenie dovezeného tovaru v režime dočasného použitia do colného režimu voľný obeh.

Právny názor najvyššieho súdu vyjadrený v napádanom rozsudku z 9. mája 2007 rešpektuje zmysel a účel použitých ustanovení jednotlivých právnych predpisov aplikovaných v danej veci. Okrem iného znemožňuje obchádzanie povinnosti úhrady dovozných platieb povinnými subjektmi pri dovoze tovaru prepustenom do režimu dočasného použitia.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojim vlastným. V konečnom dôsledku však ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov najvyššieho súdu, ktorý prijíma aj stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s konkrétnou interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, mohol by nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, a teda ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu posudzovaný právny výklad obsiahnutý v napádanom rozsudku najvyššieho súdu z 9. mája 2007 takéto nedostatky nevykazuje.

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí „právo“ účastníka konania (dotknutej osoby) na to, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili jeho výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý v priebehu konania prezentuje (obdobne napr. II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neznamená právo na úspech v konaní pred súdom (obdobne napr. II. ÚS 4/94, I. ÚS 8/96, II. ÚS 3/97).

Ústavný súd sa vzhľadom na uvedené skutočnosti nedomnieva, že by závery najvyššieho súdu v predmetnej veci bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a tak nezlučiteľné so sťažovateľkou označenými právami zaručenými v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, teda, že by zo strany najvyššieho súdu nebola sťažovateľke poskytnutá súdna ochrana ústavne konformným spôsobom.

Z uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľky v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júla 2008